

Camí Ral de Cardona

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Avià
Emplaçament Des de La Vallldàn fins a Casserres, travessant el terme de NE a S.

Coordenades:

Latitud: 42.082203338329
Longitud: 1.8213917747859
UTM Est (X): 402515
UTM Nord (Y): 4659575

Classificació

Número de fitxa 08011 - 144
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Regular
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Jaciment polígon industrial de la Vallldan](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dl., 11/02/2002 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía
Data de la darrera revisió: dv., 09/05/2025 - 15:00

Descripció

El Camí Ral de Cardona passa pel terme municipal d'Avià en el seu trajecte de Berga a Cardona. Podem dir que tenia dos ramals, un en direcció Solsona i l'altre en direcció Casserres-Cardona. El primer venia des de Berga per Sant Bartomeu de La Valldàn, pujava al barri de la Creu (on hi ha una creu de terme que indicava la confluència dels dos camins), passava per cal Foubes fins a cal Moixona, des d'aquí anava seguint el trajecte paral·lel a l'actual carretera pel costat de baix fins a travessar la riera d'Avià, i pel costat de dalt un cop travessada, abans d'arribar al Pou torna a passar per sota de la carretera fins a Lluert de Clarà, aquí s'ajuntava amb el camí ramader fins a la riera de Clarà passant per darrera de Sant Serni i continuava fins a l'Hostal del Gran Nom i d'aquí a L'Espunyola, Montmajor i Solsona, o de L'Espunyola cap a Casserres i Cardona. El segon feia el mateix recorregut que l'anterior fins a la Creu de Terme del barri de la Creu, d'aquí baixava fins a la font d'Avià i pujava fins a la Sagrera, travessava tot el nucli antic d'Avià i sortia per la plaça del Padró baixant fins a la riera d'Avià després de ca la Verònica, d'aquí pujava fins a Gurans, Santandreu, i d'aquí a Casserres, Sant Joan de Montdarn i Cardona. També era força transitat el camí que des de la Sagrera portava a Noet seguint el traçat de la carretera actual fins al Molí del Castell i d'aquí pel camí de cal Castanyer fins a Noet, després el camí seguia cap a Berga o cap a Sant Elies i s'unia al de Berga a Manresa que baixava pel costat del riu Llobregat. Actualment resten alguns trams d'aquests camins, ja que una part s'ha utilitzar per fer passar les carreteres actuals, i altra part s'ha perdut en llaurar els camps, com ha passat als camps que hi a La Parera. El camí fa aproximadament entre 4 i 5 m d'ample, i es manté aquesta amplada en tot el seu recorregut. En les recents excavacions que es van fer a la variant de la Valldàn, es va descobrir una part d'un antic camí empedrat d'època romana que seguia el mateix traçat que el camí Ral, de Sant Bartomeu en direcció al Molí del Castell. Al pas del camí per darrera de l'església de Sant Serni de Clarà resten roderes de carro marcades al terra de roca, vestigi del trànsit que va tenir aquest camí.

Història

Els camins Rals eren camins públics utilitzats per les comunicacions generals i de més trànsit que posaven en comunicació poblacions importants. Eren patrimoni de la corona i construïts a expenses seves. A més dels camins Rals hi havia d'altres camins secundaris que unien pobles i llocs i que es van convertir en camins més importants a força d'utilitzar-los. Gran part d'aquests camins es van mantenir fins ben entrat el segle XX, essent substituïts per carreteres que conservaren alguns traçats. Trobem diferents camins documentats al terme d'Avià: al 1581 el camí públic d'Avià a Noet (APSS); el camí públic que passa per la sagrera i del que trobem referències els anys 1347, 1438, 1524 (APM); al 1432 la carrera pública que parteix de la sagrera d'Avià i va a la vila de Berga (APM); al 1433 el camí d'Avià a Serrateix (APM); i al 1460 el camí d'Avià a Cardona (Camí Ral Berga-Cardona) (APM), que també trobem al 1701 (ADS). Un dels camins més transitats ja des de l'Edat Mitjana era el Camí Ral de Cardona, que unia les poblacions de Berga i Cardona (Strata Cardonensis). Aquest camí des de Cardona seguia la riera de Navel de Cardona a Sant Joan de Montdarn, d'aquí a Casserres i pujava pel terme d'Avià fins entrar a la Sagrera i d'aquí a Berga. L'altre camí Ral que passava pel terme d'Avià era el que portava de Berga a Solsona, seguint el mateix recorregut que actualment fa la carretera: Berga, Avià, L'Espunyola, Sant Feliu de Lluelles, castell de Navès i pel Vinyat fins a Solsona. Un tercer camí Ral era el que unia Berga amb Manresa seguint el Llobregat i passant per Cal Rosal, on el pont d'Orniu permetia travessar el riu. Tot i que a Avià no es troba documentat, els camins es mantenien i es cobraven impostos generals per a mantenir el servei, com el de passatge que es pagava pel pas de bestiar. Generalment als camins hi havia serveis propers, com els hostals o hospitals que es trobaven a prop de grans nuclis habitats i en els camins més importants. Al camí Ral de Cardona al seu pas per Avià hi havia hostal al Gran Nom, a Lluert de Clarà i a l'interior de la Sagrera; donaven alberg o acolliment a viatgers i, en alguns casos, a pobres.

Bibliografia

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2007) "El pas d'antics camins pel terme d'Avià". *El Ressò* núm. 58. Octubre de 2007. Ajuntament d'Avià. P. 15-17.

GALERA I PEDROSA, Andreu (1996). Els camins medievals en la Catalunya central: entorn les Stratae Kardonensia i la Via Salinaria. A "Dovella", n° 17, pàgs. 21-28.

SANTANDREU, M.D.; SERRA, R. (1984). Dels camins romans a les carreteres asfaltades. *L'Erol*, núm. 9. Àmbit de Recerques del Berguedà.

Inventari de camins d'Avià. Diputació de Barcelona. Realitzat l'any 2010.

